

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 101

číslo: 19

9. května 2021

Cena: 10 Kč

Otevřu vodní proudy ... v poušti dám vyrůst cedrům

Ve škodějovském historickém a přírodním areálu, rodišti dr. Karla Farského, byl na Den Země (22. dubna) pochválen Stvořitel a byla připomenuta naše lidská zodpovědnost za ochranu přírody. Na bohoslužbě se podíleli patriarcha-správce církve Tomáš Butta, královéhradecký biskup Pavel Pechanec a duchovní pro studenty Tomáš Novák.

U Lesní kaple dr. Karla Farského shromáždění účastníci vyslechli historickou a ideovou informaci o Dni Země od bratra Tomáše Nováka. Bratr Tomáš Butta pozdravil přítomné a pronesl modlitbu díky za obnovující sílu jarní přírody, za odpuštění našeho narušování stvořitelského díla a za moudrost v ochraně Božího stvoření.

Po biblickém čtení z Izajáše 41,18-20 následovala úvaha o stromech podle svědectví Bible bratra T. Butty (*„Strom jako součást biblických příběhů a náboženský symbol“*): o stromu života a stromu poznání dobrého a zlého, o posvátných stromech, o symbolu stromů u starozákonních proroků i v evangelijních podobstvích.

Poté byly přineseny tři skleněné džbány s pramenitou vodou nabranou z pramenů vyvěrajících přímo za Lesní kapli a byly postaveny na bohoslužebný stůl. Bratr biskup Pavel Pechanec nad nimi citoval z Žalmu 42: *„Jako laň dychtí po bystré vodě, tak dychtí duše má po tobě, Bože! Po Bohu žízním, po živém Bohu“* a v modlitbě poděkoval za dar vody; připomněl, že voda je podstatou našeho života a zároveň není samozřejmostí, je tím, co nás napájí i očisťuje, a je spjata se svátostí křtu jako symbolu přijetí do Boží náruče.

Po písni „Velký Bože, my se ti kláníme“ nazpívané sestrou Hanou Tonzarovou s kytarovým doprovodem T. Butty, která zazněla z čer-

stvé nahrávky, následovala modlitba br. T. Nováka s poděkováním za stromy a dary přírody, modlitba o vyhnání z ráje, o životě jako volbě mezi „jedovatou a životadárnou realitou“, o lidské pýše, která se nechce omezovat a uskromňovat.

Před pozhánáním přítomným bratr patriarcha-správce církve poděkoval všem, kteří se podíleli na výsadbě stromů, navazující na zdárnou revitalizaci a pozvednutí tohoto pro Církev československou husitskou významného místa, v prvé řadě Mgr. Petru Čížkovi, řediteli Institutu evangelizace a pastorace CČSH, Vladimíře Králové za realizace zahradních prací, ing. Lence Lánské z Libereckého kraje za finanční podporu, panu Vítu Vackovi za správu a údržbu areálu, a také všem dobrovolníkům.

Po pozhánání se přítomní odebrali k vysazeným jabloním – do „Farského sadu“. Přítomní duchovní stromy zalévali vodou z místního pramene s krátkými modlitbami a bylo možné si vyslechnout také odborný výklad k volbě druhů těchto jabloní od paní zahradnice, která tyto stromy na podzim loňského roku vysazovala. Poslední část společného programu byla u nově vysazené „Borovice Jana Amose Komenského“, která byla rovněž s úctou a modlitbou zalita.

Po závěru měli přítomní možnost si individuálně prohlédnout tři naučné stezky v areálu instalované a dokončené zhruba před rokem.

Tomáš Novák

Zalévání stromků s účastí bratra patriarchy-správce církve a bratra biskupa.
Foto: Oldřich Nováček

Spiritualita zlomení

Spiritualita zlomení vychází zdola, nikoliv zhora jako teologie. V jejích zorničkách jsou důležití lidé, kteří ve svém životě prožili události, které se dotkly jejich duchovního srdce i těla, nevratně a bolestivě. Rozvod, úmrtí blízkého člověka, život s těžkou diagnózou, zneužití či jakékoliv jiné trauma. Spiritualita zlomení mne osvobozuje od sebe sama, protože ukazuje směrem k Ježíšovi a jeho tělu, které bylo poniženo, bičováno, ukřižováno a odsouzeno. Je jedno, jak to nazvete. Pokaždé ale můžete vnímat své vlastní tělo jako Jeho. I vy jste Božím tělem, Boží dcerou, Božím synem. Zdá se, že v okamžicích hanby, bezmoci a zlomení se mu podobáme nejvíc.

Ježíš své tělo neobětoval, ale daroval. My se často raději obětujeme (svým představám či představám druhých lidí), místo abychom našli odvahu sebe sama darovat. Stále pamatujte na to, že evangelium vašeho života, vaše tělo, vaše účastenství na životě, jsou tím jediným Písmem svatým, kterému doopravdy lze uvěřit.

Foto i text: Filip Štojdl
biskup plzeňský CČSH

Strom jako součást biblických příběhů a náboženský symbol

V Bibli se o stromech píše na řadě míst, a již v samotné zprávě o stvoření na začátku Bible mají stromy zcela zvláštní postavení. Jsou svým způsobem „obdobou“ i „protějškem“ člověka. Zprávu o stvoření v sedmi dnech lze vidět jako dvě na sebe navazující epochy, kdy má symbolický význam číslice tři. První tři dny stvoření jsou první epochou a následující tři dny jsou druhou epochou. Sedmý den odpočívání je pak završením. Vrcholem první epochy je právě strom a vrcholem druhé epochy je člověk. Vždyť právě strom je jako člověk vzpřímen a směruje svým postojem k nebi!

Stvoření není jen něčím minulým, odehrávajícím se od nás ve velké časové vzdálenosti dávnověku, ale je stále

probíhajícím Božím činem. Při každém zasazení malého křehkého stromu a jeho postupném růstu můžeme být udiveni tímto zázrakem Božího tvoření.

Na začátku Bible se píše o dvou stromech, které mají pro člověka zcela zásadní význam. V rajske zahradě se vyskytují dva stromy – strom života a strom poznání dobrého a zlého (Gn 2,9). Tohoto druhého stromu se člověk na Boží příkaz neměl dotknout (Gn 2,17). Touha člověka po neomezenosti mu však přinesla možnost sebezničení a narušení souladu stvoření i ohrožení země. O stromu života a ráji či zaslíbené zemi se mluví i v dalších knihách a textech Bible. O „stromu života“

Pokračování na str. 3

8. květen

S celým světem jsme i my prožívali léta trvajících chvíle děsu, hrůzy a strachu. Hrozilo nám nebezpečí totálního vyhlazení, které bylo v ďábelském plánu strůjců druhé světové války. Mezi faraonovými válečnými vozy a bouřícím mořem nikomu nebylo do smíchu. Nechybělo těch, kdo zápas za dobro, pravdu a mravní krásu vzdávali. A to tím rychleji, čím rychlejší byly nepříznivé změny na mapě Evropy. Nechtělo se jim věřit v zázraky... Zatím ale ti, kdo i v husté tmě věřili ve světlo, přece jen dorazili do Kafarnaum. Ve chvíli, kterou určil Bůh, se objevil Ježíš jako přemožitel toho Zlého a jeho démonů, aby ukázal, že hodnoty Božího království jsou hodnoty věčné. Za ně se sluší bojovat bez bázně a s jistotou, že pravda vítězí. O ní přišel vydat svědectví Ježíš Kristus. On velí nebáti se záhubců tělesných...

Děkujeme, Hospodine, že jsi dopustil, ale neopustil. Děkujeme, že jsme se jedněm jevíli jako snadná kořist a druhým jako neznámý kousiček Evropy, ale tobě na nás záleželo. Děkujeme za ty, kdo přinesli obět lásky k pravdě a právu, svobodě a spravedlnosti. Děkujeme, že vedle zoufalých, malověrných a nestatečných jsi probouzel v těžkých dobách národa i církve hrdiny víry, že tvá pravda je pravda vítězná. Děkujeme, že po moři tak nebezpečně rozbouřeném jsme směli vidět přicházejícího Spasitele.

Z kazatelské dílny bratra Josefa Špaka

Biblický étos prijímania cudzincov v Izraeli a v kresťanstve

Medzi najnaliehavejšie spoločenské problémy súčasnej doby patrí migrácia, chudoba a ekologická kríza. Tieto páľivé problémy a otázky, týkajúce sa ľudského života a kultúry, nemusia zostať bezvýhodiskové. Môžu sa stať novou výzvou a „časom vhodným“ pre potrebné zmeny. A v kresťanskej reflexii môžu byť uchopené ako kairios.

Migrácia je fenomén, ktorý môžeme v súčasnej globalizovanej spoločnosti považovať za jeden z najpálčivejších a najvýraznejších vôbec. Starozákonný Izrael vytváral svoju identitu okolo skúsenosti cudzincov – počínajúc Abrahámom a jeho vyjdením z Uru a Haranu, cez konštitutívnu skúsenosť egyptského otroctva a vyvedenia z neho, až po babylonské zajatie a prebývanie židov v rôznych diaspórah v rozmanitých historických obdobiach – , alebo ide o pocity odcudzenia, ktoré prežívali rani kresťania uprostred pohanskej spoločnosti. Biblický étos voči cudzincom predstavuje jednu z veľmi dôležitých, eticky relevantných oblastí pre Ježišových učeníkov, aj pre starozákonný ľud Boží. „Možno dokonca povedať, že prijímanie cudzincov, vzťah k nim a spravodlivé jednanie s nimi, patrí k jednej z ústredných tém v celej Biblii vôbec.“ Láska a činná pomoc voči cudzincom má byť prejavom lásky voči bližnému, ku ktorej je izraelský ľud podľa Božích nariadení zaviazaný. Stáva sa akoby modelovou aplikáciou univerzálneho príkazu lásky, ktorý možno považovať spolu s príkazom lásky k Bohu za centrálné príkazanie celej Tóry a Novej zmluvy. Starozákonné texty rozlišujú na jednej strane medzi cudzincami, ktorých môžeme chápať ako uchvatiteľov alebo nepriateľov, a ktorí môžu, alebo dokonca chcú spoločenstvo Izraela dezintegrovať, alebo ako tých, ktorí si zakladajú na svojej inakosti (nokri, či zar). Na

druhej strane ide o cudzincov, ktorí sa chcú v Izraeli usadiť (gér a tóšáb). Pojmy nokri alebo zar v Starej zmluve označujú nepriateľov z okolitých národov, ktorí sa usilujú o likvidáciu Izraela, ale neraz aj ľudí z vlastných radov, ktorí sa svojou „cudzorodosťou“, predovšetkým v náboženskej oblasti, stávajú pre ostatných ohrozením. Tým Izrael poskytovať pohostinnosť nemá. Naproti tomu pojmy gér a tóšáb v Starej zmluve označujú usadeného cudzince. Gér je jedinec, ktorý je prijatý a integrovaný do spoločenstva Izraela, aj keď si určitým spôsobom ponecháva niečo zo svojej odlišnosti a nemusí byť veriacim Izraelitom, ktorý praktizuje izraelskú vieru. Súčasní exegeti sa v podstate zhodujú v tom, že „gérim nemuseli byť začlenení do Božieho ľudu prostredníctvom prijatia izraelského zákona a viery“ (B. A. Asen). Tento cudzinec žije medzi Izraelitmi, s ktorými ho nespája žiadne rodové puto, či miesto narodenia. Termín gér nemožno stotožňovať s nejakou konkrétnou etnickou, či národnostne vymedzenou skupinou. Označuje osobu, ktorá opustila miesto svojho pôvodu, svoje rodné miesto, teda migranta v širšom slova zmysle. Nemusí sa nutne jednáť o niekoho cudzieho v národnostnom zmysle. Géra môžeme konkrétnym spôsobom charakterizovať ako niekoho, kto sa usadzuje tam, odkiaľ nepochádza (C. Bultmann, R. Rentdorff). Nie je vlastníkom pôdy, žije podľa izraelského práva a jeho

postavenie a život sú celkom závislé na pohostinnosti a pomoci okolia (D. Kellermann, M. Achard, R. Gúr). Boh v sinajskej zmluve kladie Izraelovi na srdce, aby s gérom jednal mimoriadne citlivo. Táto etická normatívna požiadavka, ktorá sa v legislatívnom kódexe Starej zmluvy často opakuje, sa explicitne opiera o skúsenosť izraelského ľudu v egyptskom otroctve, kde Izraeliti boli sami cudzinci a prisťahovalci. Pre sociálny étos izraelského ľudu voči cudzincom platí nasledujúce: „Ak sa bude u teba v tvojej krajine zdržovať cudzinec, neutlačaj ho! Cudzinec, ktorý sa bude u teba zdržovať, nech je medzi vami ako domorodec. Milujte ho ako seba, veď aj vy ste boli cudzincami v egyptskej krajine. Ja som Pán, váš Boh!“ (Lv 19,33n). V legislatívnom kódexe starozmluvného Izraela nájdeme celý rad eticky orientovaných podnetov pre sociálne citlivé zachádzanie s cudzincami (gérim v tošávim), pričom v jednotlivých vrstvách Tóry možno dokonca vypočítavať tendenciu, ktorá smeruje k stále veľkorysejšiemu prijímaniu cudzincov do spoločenstva Božieho ľudu. Na počiatku boli títo cudzinci, spolu s vdovami a sirotami, ako skupiny osôb zvláštnym spôsobom chudobné a zraniteľné, postavení pod priamu ochranu Božiu a nesmeli sa im škodiť, neskôr sa má s nimi zachádzať s láskou (v príkaze je použitý imperatív „milujte ich“) a poskytovať im zvláštnu sociálnu pomoc (desiatky, paberky), aby nakoniec

boli prakticky zrovnoprávnení s Izraelitmi, ktorí sú naopak sami vyhlásení za prisťahovalcov v Párovej krajine. Christiana van Houtenová to výstižne zhrňuje slovami: „Zákony, týkajúce sa cudzince, sa postupne vyvíjali a nadobúdali stále inkluzívnejší charakter. To, čo bolo na počiatku v Knihe zmluvy (Ex 23,9) výzvou k zaisteniu spravodlivosti pre cudzincov, sa neskôr v knazských zákonoch stalo legálnym princípom.“ Postupná asimilácia usadených cudzincov (gérim) Izraelom veľmi napomohla prelamaníu rasovej bariéry, do ktorej bol Izrael spon-

tánne naklonený sa uzatvárať. Táto asimilácia tak pripravovala kresťanský univerzalizmus. V návaznosti na étos starozákonného Izraela možno pokladať za celkom logické, že medzi charakteristické znaky ranej kresťanskej cirkvi patrí tak isto pohostinnosť voči cudzincom a ľudom na cestách (filoxenia), zvlášť voči spolubratom vo viere, ako aj sebaidentifikácia seba ako cudzince. Zároveň sa však jasne odmietalo všetko „cudzie“, čo by mohlo byť ohrozením pre život cirkevného spoločenstva.

Štefan Šrobár

Ke dni matek

Druhá nedeľa v květnu znovu získala ztracený význam - svátek matek. V mnohých rodinách i dodnes tatínek děti učí v tuto neděli mamince popřát a poděkovat, že ji máme. Byla a znovu je připomínkou důležitosti role ženy jako matky (to nepopírá význam otců, kteří už také mají svůj svátek). Je pravda, že dítě potřebuje oba rodiče. Ale právě podle Božího řádu - matka je nositelkou toho nového života. Bůh i pro Ježíše - své Boží dítě - vybral oba rodiče. Avšak matka co dárkyně života má své úctyhodné postavení. Ne všude a ve všech dobách měla a má matka toto posvátné postavení. Narození dcery ne vždy brali otcové za stejně cenný Boží dar jako je syn. To ovšem Bůh nechtěl. Proto Ježíš Kristus vnášel do života Izraele nový pohled na ženu. Navazoval na moudrost Přísloví (14,1): „Moudrá žena buduje svůj dům, kdežto pošetilá jej vlastníma rukama boří.“ Aby dům, kde se rodina shromažďuje, byl pravým domovem, je třeba, aby v něm bylo teplo lásky, která umí porozumět hledající a strádající duši, pofoukat bolístku, pohladit, pravdivě říci slovo varování a včas lidsky pokárat, láska, která učí řádu. Domov nepotřebuje materiální přepych, ale není domovem, když zde chybí láska Boží, která odpouští, chrání před pádem ty, kteří ochranu potřebují, ale která dovede otevřít dveře k rozletu mládí, ječ brzy bude také vytvářet domov. Takovýmto ženám - matkám patří slavit svátek matek. Druhá nedeľa v květnu děkuje matkám a ženám, které na modlitbách vedou svůj dům a svěřeně lidičky v něm. A ti, kteří takový domov zažili, začínají, mohou vyznat: „Blaze té, která tě zrodila a odkojila.“ To je žena moudrá.

-czka.

Z kazatelského plánu

Pátá neděle po Velikonocích

S plesáním to oznamujte, všude rozlašujte, rozneste to až do končin země: Hospodin vykoupil svůj lid. Aleluja. (Izajáš 48,20)

První čtení: Skutky 10,44-48

Tužby velikonoční (III):

2. Za duchovní probuzení v naší vlasti, za církvev a její poslání ve společnosti, modleme se k Hospodinu.
3. Za naši věrnost biblickému poselství a horlivost v křesťanské službě, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Nebeský Otče, pro ty, kdo tě milují, jsi připravil radost nad každé pomýšlení. Vlij do našich srdcí lásku k tobě, abychom tě milovali nade vše. Dej, aby se na nás naplnila tvá zaslíbení! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: 1. Janův 5,1-6

Evangelium: Jan 15,9-17

Verš k obětování: Žalm 66,20

Verš k požehnání: Jan 15,16

Modlitba k požehnání:

Nebeský Otče, vzkříšením svého Syna jsi nás povolal k novému životu. Svým slovem a svátostmi nás posiluj, abychom v novosti života naplňovali tvou vůli! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 21, 51, 66, 117, 140, 313

Nad Písmem

Výkřik maminčin: „nezabíjejte je...“ 1. Kr 3,16-28

A král nařídil: „Rozetněte to živé dítě ve dvě. Jednu polovinu dejte jedné a druhou polovinu druhé.“ Tu řekla královna: „Její syn byl ten živý a již se srdce svíralo soucitem nad svým synem: „... dejte to živé novorozené dítě, jen je neusmrcujte!“ Ale druhá řekla: „Ať není ani moje ani tvoje. Rozetněte je!“ Tu král rozhodl: „Dejte to živé novorozené dítě, která řekla: ‘neusmrcujte je’; to je jeho matka.“

Či seš, chlapečku? A chlapeček žmoulaje prst mezi dásněmi, a snad ještě i s plínkami, stydlivě vyřkne: „Maminčin.“ Kdepak Sikorů – maminčin! Tato reminiscence téměř senilního starce, který dnes žmoulá mezi dásněmi tabletku proti vysokému tlaku (nebo proti čemukoliv) a už ne s plínkami, nýbrž s pamperskami, se téměř stává v současnosti skutečností! Ano, mí rodiče byli úžasní... Zdalipak se stejnými slovy („maminčin“) přiznal po pár letech i ten náš klučina na rádoby vtípnou otázku („čipak seš?“) nějakého veselého strejdy? Zachráněn, vysvobozen, vykoupěn. Řekneme si: „Vždyť si to nemůže pamatovat!“ A co si pamatu-

jeme my o zápasech svých matek (a rodičů) o nás, aby zachránili naši dnes jistě už často pochybnou, chátarající, či naopak velice úspěšnou existenci? V soudní při nemohlo dojít k omylu. Žena, která je matkou toho živého a v níž se „srdce svíralo“, nemůže připustit jeho půlení mečem. (Byť by to bylo podle gusta slepé spravedlnosti.) Je připravena zřít se svého chlapečka, jen aby zůstal naživu. Ve hře (v příběhu) je zakódováno i něco, co nelze nahmatat, zvažít, definovat. Je tam vlastně obojí, jak lidská hloupost a závist spokojící se s mrtvou (ale spravedlivou) půlkou, tak i žár pravého mateřského srdce vždy bojující, a dokud tluče, tak se nevzdávající... Však také ona žena je

nazvána „jeho matkou“ až v samotném závěru. Nabízím vyústění, byť přitažené za vlasy: Matka se zřítá svého syna, aby zůstal naživu. Otec (náš!) v nebesích se zřítá Syna. Dokonce vydává svého Chlapečka na smrt za nás, abychom my (no, přece: živi byli). Ano, i dnes si můžeme připomínat lásku svého člověka nejbližšího, ale s nádevkem milování Otce našeho. Dodatek – chci poznamenat pod čarou: Ve svém kmetství bych snad uměl odpovědět na tu výše položenou otázku lépe a plněji: Jsem maminčin a samozřejmě (doufám) i Boží dítě. Necht' jsou mi teologové milostivi a odpustí mé omyly.

Pavel Sikora

Bože, jako děti jsme jistě mnozí nestáli za nic. Svých rodičů jsme nectili a moudrosti tvé jsme nehledali. I jako rodiče jsme selhávali. V temném lese světa tohoto jsme raději bloudili, světla tvé moudrosti přehlíželi. Dětem svým jsme tě zatajovali... Přesto však máš stále svou mateřskou náruč pro nás otevřenou. Zveš nás k životu v bázni před tebou, odkrýváš moudrost svou... Dej nám, malým i velkým, vykročit v odvaze i slabosti víry konečně na cestu tvou. Amen

Strom jako součást biblických příběhů...

Pokračování ze str. 1

se hovoří také v poslední biblické knize Zjevení Janovo, kde stromovi u řeky s křišťálově čistou vodou stále přináší čerstvé plody a jeho listy s léčivou mocí pomáhají k uzdravení národů (Zj 22,2).

V příbězích starozákonního lidu Izraele se někdy vyskytují zmínky a narážky na „posvátné stromy“ (Sd 6,11; 1 Sa 17,2). Tyto „posvátné stromy“ byly již v Palestině doby původních obyvatel a uctívání hor, kamenů, pramenů i stromů náleží k projevům pohanického přírodního náboženství. V tomto tušení božských sil v přírodě je však zaměněna příroda a její jevy za samotného Stvořitele.

Někdy se při dobytí města a vítězné bitvě pokácely stromy nepřátel jako výraz jejich porážky. V Zákoně je však řečeno, že stromy nesoucí ovoce nemají být pokáceny (Dt 20,19). Stromy přece nemohou za to, jací lidé žijí ve městě. Svoboda od pohanského chápání přírody umožňovala Izraelcům, že i u Hospodinovy svatyně za časů Jozua byl „posvátný strom“ (Joz 24,26) a také později v chrámě v Jeruzalémě bylo zobrazeno stromové života jako dřevorezba palem (1 Kr 6,29-32).

Stromy jako symboly se v Bibli vyskytují v různých přírodních, obrazných příbězích i výroci proroků (Iz 41,19; Iz 44,23; Jr 11,19). Některé stromy jsou charakteristické svojí výškou, velikostí, mohutností a prostorovou rozlehlostí. Proto se staly obrazem vládců a mocných říší. Takový příklad nacházíme u proroka Ezechiele, který užívá obraz „velestromu“ pro egyptskou říši (Ez 31). Výška stromu znázorňuje povýšenost srdce vládců, která přivodí jeho pád, jako padne veliký strom. Stejně tak Daniel vykládá babylónskému králi jeho sen o mohutném košatém stromu, představujícím jeho říši tak, že bude skácen a za svoji zpupnost ponížěn (Da 4).

Stará farského jablonoň ze Škodějova

Foto: Oldřich Nováček

Také Ježíš mluvil ve svých podobenstvích o stromech. Na rozdíl od velikých rozpínavých stromů znázorňujících pozemská království založená na moci, zdůrazňoval v případě Božího království příměr nepatnosti hořčičného semínka, ze kterého vyroste užitečný strom (Mk 4,30-32). Mluvil o dobrém stromu a dobrém ovoci, které nemůže přinášet špatný strom. V Ježíšových podobenstvích jsou stromy obrazem dobrých nebo špatných lidí, kteří se poznávají podle ovoce (Mt 7,18-19; srov. Ž 1,3; Jr 17,8). Ježíš o sobě hovoří jako o vinném kmeni (J 15,1.5) a také jako o „zeleném stromu“, jehož život byl předčasně ukončen (L 23,31). Byl ze světa odstraněn, ačkoliv nese a vydává ze sebe plno života. Jeho kříž je znázorňován jako strom s větvemi a plody, odkazující na strom života v Božím ráji. (Zj 22,2).

Strom spojující nebe se zemí je hlubokým a bohatým symbolem obecně v náboženství a kultuře, ale právě také v Bibli a v křesťanství.

Tomáš Butta

Modlitba bratra biskupa Pavla Pechance

Jako laň dychtí po bystré vodě, tak dychtí duše má po tobě, Bože! Po Bohu žízním, po živém Bohu.
Žalm 42,2,3a

Nebeský Otče.

Povolal jsi nás do života, v němž voda je jeho podstatou a nositelkou.

Uvědomujeme si, že naše tělo a vše živé kolem nás je vodou z hlavní části tvořeno.

Vodou, která přenáší živiny, co umožňují růst. Vodou, jež zajišťuje trvání, poskytuje čas.

Děkujeme za tvé povolání do života. Děkujeme za vodu, za vědomí daru, jehož vzácnost tkví v tom, že na obdarování nemáme vždy nárok. Voda a život není samozřejmou věcí, je projevem tvého pozhánání, Bože.

Otče, věříme v život, jenž pramení z tvého rozhodnutí a který nemá kontury jen na této Zemi.

Věříme, že nás díky Kristu jednou zpátky přijmeš do své náruče.

Věříme, že vodou smíme nejen napojit či očistit tělo,

ale také, že vodou křtu jsme přijati jednou provždy do stáda našeho dobrého Pastýře.

Děkujeme za tvé povolání do života s tebou.

Děkujeme za dar vody, znamení milosti pro život na této planetě i pro život ve tvé náruči. Amen.

Stezka písmáků 2021

Stezka písmáků je soutěž pro čtitele Bible pořádaná odborem duchovní výchovy Junáka a Klubem Pathfinder. Úkolem soutěžících je co nejlépe pochopit biblické oddíly, vztahující se k vybraným biblickým příběhům.

Jde o znalostní soutěž pro děti a mládež ve třech kategoriích, přitom se soutěží jak po internetu, tak v týmu, rodinném týmu i jako jednotlivci.

V 1. elektronickém kole se i členové týmu registrují na webu jednotlivě, ale soutěží po společné poradě. Každý soutěžící může být členem pouze

jednoho týmu. V poslední kategorii pro dospělé nad 18 let soutěží vždy jen jednotlivci v obou základních typech. Soutěž je rozdělena do kategorií dle věku soutěžících k datu zahájení typu 1. kola. Věk člena týmu může být i nižší, než je udáno pro danou kategorii, vyšší však ni-

koli. Každý jednotlivec anebo tým může soutěžit pouze v jedné kategorii. Soutěžící mohou soutěžit i tzv. „mimo pořadí“ v kategoriích podle svého věku anebo vyšších – jejich výsledky jsou vyhlášeny samostatně.

Soutěžní úkoly v soutěži se týkají biblických oddílů, určených přibližně věku. Vždy je jako správné uznáno jedno řešení daného tématu. Úkoly stanovují organizátoři, správné odpovědi vyhodnocuje v 1. kole buď internetový systém anebo organizátoři, v 2. kole hodnotí porota.

Více na www.stezkapismaku.cz. **red**

Slovo pořadatelů k letošnímu ročníku

Milí účastníci soutěže Stezka písmáků. V roce 2021 jsme se rozhodli pro změnu v konceptu Stezky. Nebojte se, každý si najde to své. Uvědomujeme si jednak ne velký zájem dětí o četbu knih obecně, ale i to, že četby Bible se to týká ještě více. Proto jsme pro vás připravili aktivity, které by měly předcházet vlastní četbě textů. Doufáme, že budou motivací si otevřít Bibli a dané příběhy si přečíst v širším kontextu. V letošním roce se chceme zaměřit především na evangelia. První kolo bude rozděleno do pěti bloků, které postupně budeme zveřejňovat na stránkách www.stezkapismaku.cz, a to vždy na začátku měsíců duben, květen, červen, září, říjen. Každý měsíc se budeme věnovat dvěma tématům, která jsou: pravda, věrnost, pomoc, přátelství, zdvořilost, ochrana, poslušnost, radost, hospodárnost, čistota. V doprovodné metodice budou vždy aktivity pro oddílovou činnost, ale také pro rodiny. Tedy bude dobré, pokud v oddíle vedoucí a v rodině někdo ze starších bude aktivním a provede ostatní daným tématem. Po projití aktivitami a přečtení pasáže k tématu bude možné vyplnění online otázek na webu soutěže. Věříme, že tato obměna bude pozhánáním.

Radost z četby knihy knih přeje tým Stezky.

O setkávání

Nemůžu si pomoci, ale poslední měsíce mi jasně ukázaly, jak cenné je pro mě setkávání s dalšími lidmi. Taková krásná a obyčejná záležitost, které jsme si už třeba ani nevážili. Najednou se z ní stala výjimečná a nedostatková specialita. Ano, dost často musíme o něco přijít, abychom si uvědomili, že bez toho se žije opravdu špatně a smutně. Rád bych se podělil o pár myšlenek právě k setkávání, které zatím spí zimním spánkem. Jaro s nadějí na změnu je ale tu.

Dovolím si osobní svědectví. Největším setkáním mého života bylo setkání s Kristem. Když to po sobě čtu, zní to jako z náborové příručky pro misionáře. Co se dá dělat, slova jsou někdy málo. Víte, pro mě to setkání vlastně nikdy neskončilo. Dodnes zažívám ten nepopsatelný klid, když si uvědomím a v srdci prožiju, že „Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi“. Přesně tak to cítím, když se s Bohem člověk jednou opravdově setká, už navždycky si uvědomuje, že On tady je pořád, že to nebylo náhodné setkání nad kávou. Je to můj spolubydliče. Ještě nedoznaly podněty a nápady z prvního setkání a už je tu další. Přesně jak to vyjádřil evangelista Jan v 16. verši první kapitoly svého evangelia: „Z jeho plnosti jsme byli obdarováni my všichni milostí za milostí.“ Uvědomil jsem si, že nejsilněji jsem svého spolubydliče zažíval ve chvílích, kdy mi jasně ukazoval, že i ve mně má zalíbení. Bylo to v temných chvílích, kdy jsem úplně ztrácel lásku k sobě. On naopak tu svou zesílil. Přidal na hlasitost a intenzitu. Všechno načasoval a nadávkoval přesně tak, aby to dokonale stačilo k překonání zoufalství. A myslím, blíž už nemůže. Trpělivě čeká, až si na něj vzpomene. Trochu jako host čekající v předstíni našeho domu nebo bytu. Čeká, až dokončíme všechny své činnosti, a pozveme ho konečně dál. Je nebesky trpělivý, nerozčiluje se, že dlouho čekal. On přeci věděl, že to jednou přijde. Proto ve chvíli, když už plní zoufalství říkáme to své: „Prosím, pojď dál, zachraň mě!“, se na nás nemračí, ale usmívá. Přichází přeci ta očekávaná chvíle sblížení, kdy se zase opravdově setkáváme.

Setkávat se s lidmi a sdílet s nimi životní radosti, otázky a zkoušky, je jedním z velkých darů. Nemusíme nést všechno sami. Bůh nám ukazuje, jak důvěrnost funguje, a zve nás ke stejné důvěrnosti v setkávání s lidmi kolem nás. Čím hlouběji při těchto setkáních sáhneme do svých srdcí, tím hlouběji to udělají i oni. A víme přeci, že v těch spodních vrstvách jsou skutečné poklady. Hledejme právě v dnešních časech příležitosti ke sdílení, nemějme strach a důvěrně se svěřujeme druhým. Nějaké bezkontaktní formy nám naštěstí zůstaly. Bůh je u všech takových setkání, žehná jim s úsměvem a radostí Vynálezce. Požehnaná setkání v průběhu celého roku přeje

Zdeněk Bohuslav

Takové zapomenuté slovo - připozdívá se...

Po velikonočních svátcích se ne jeden kazatel křesťanských denominací pustil do výkladu textu z Lukášova evangelia, kapitoly 24, o dvou poutnicích, jdoucích do Emauz ...

Ti dva muži, jdoucí z Jeruzaléma, když se mají rozloučit s neznámým spolupoutníkem, který je doprovázel na cestě, ho navečer zadržují se slovy: „už je navečer, den se schyluje ... zůstaň s námi.“ (L 24,29)

Tak to překládá ekumenický překlad, ale mě z dávného užívání Bible Kralických zůstalo v mysli to slovo, asi dnes hodně zapomenuté: „připozdívá se.“ A když se tak v současnosti rozhlížím po naší vlasti, zasažené epidemií ve všech možných oblastech, a po celé planetě touto pandemií daleko víc ještě decimované, když slyším o všech těch hrůzných nepřestávajících válečných konfliktech a teroristických výbojích, když čtu vědecké rozborů o vymírání živočišných druhů, o tání ledovců a klimatických proměnách, jejichž běh jakoby se už nedal zastavit a konec té ojedinelé živoucí planety v celém vesmíru tak odvrátit, neustále se do mých modliteb vrací právě tohle slovo: Pane, připozdívá se, nám se už tolik připozdívá - zůstaň přece s námi, zůstaň, Pane... *Prosím, přidejte se, přidejte se!*

Aby čas spásy byl z milosti i dál otevřen i našim milým budoucím...

Marta Jurková

Jubileum německého teologa Jürgena Moltmanna

Prof. Dr. Jürgen Moltmann, jeden z nejčtenějších teologů naší doby, dosáhl 8. dubna 95 let. Ekumenické společenství Světové rady církví (SRC) sdílí svou hlubokou vděčnost nejen za ucelený soubor jeho práce, ale také za jeho teologii naděje.

Po desetiletí se podílel na knihách, přednáškách, prezentacích a diskusích, které byly přijímány a milovány nejširším publikem. Svým tematickým záberem od posmrtného života, přes spravedlnost, až po mír a integritu stvoření i nadále nesmírně přispívá k teologickému rozvoji. Do popředí se dostal v r. 1964 díky knize Teologie naděje, která nabídla poselství rezonující s bouřlivými šedesátými lety a hledáním lepší budoucnosti.

Moltmann, který se narodil v Hamburku do sekulární rodiny, sloužil v Hitlerjugend a v německé armádě jako „vlastenec“, ale skončil jako

Pokračování na str. 4.

Z ekumeny

Bohoslužba za krajinu

Suchdol zvou na ekumenickou bohoslužbu za krajinu v sobotu 22. května od 16 hodin na levém břehu Vltavy, na zahradě nad Sedleckými skalami. Kázáním poslouží Mgr. Miloš Hejzlar, kazatel sboru Církve bratrské v Benátkách nad Jizerou. Po bohoslužbě následuje beseda s hydrobiologem a ekologem Davidem Pithartem.

Místo je jako obvykle na zahradě nad Sedleckými skalami nedaleko žlutě značené cesty ze Suchdola do Roztok, je dosažitelné ze zastávek MHD v Praze-Suchdole (Kamýčká, Budovec, Suchdol, K Drsnici) nebo po poměrně prudkém výstupu od železniční zastávky Praha-Sedlec, případně od přivozu v Praze-Sedlci.

Jiří Nečas

Ekologická sekce České křesťanské akademie ve spolupráci se spolky a s Městskou částí Praha-

Jubileum německého teologa...

Dokončení ze str. 3

válečný zajatec. Jeho oddanost teologii se probudila v britském zajateckém táboře, jenž navštěvovala řada ekumenických osobností jako Willem Visser't Hooft, generální tajemník nově vznikající SRC.

Moltmann se odvrátil od nacionalismu a hrůz konfliktu

V r. 2019 tento aspekt svého života barvitě vylíčil studentům Ekumenického institutu SRC v Bossey. O nacionalismu hovořil jako o překážce pro lidstvo. „Kristova církev není národní, nýbrž je církví všech národů a celého lidstva,“ řekl Moltmann studentům. Jedna z jeho nejnovějších knih, Naděje v těchto neklidných časech, byla v roce 2019 publikována nakladatelstvím SRC a v Severní Americe nakladatelstvím Westminster John Knox Press. Tamtéž vyšla v roce 2016 jeho kniha Živý Bůh a plnost života.

Moltmann se narodil 8. dubna 1926. Od r. 1952 byl farářem v Brémách a také studentským farářem. Po svém působení na Církevní vysoké škole ve Wuppertalu a na Bonnské univerzitě vyučoval od r. 1967 až do svého odchodu do penze v r. 1994 jako profesor systematické teologie na Univerzitě Eberharda Karlse v Tübingenu.

Všechno nejlepší k narozeninám, pane profesore!

Ceremoniářka SRC Dr. Agnes Abuomová gratulovala Prof. Moltmannovi k narozeninám. „Děkujeme Bohu za privilegium slavit s Vámi v modlitbě Vaše 95. narozeniny,“ řekla Abuomová. „V letošním roce je oslava trochu jiná, ale pro mnohé jste nadále darem díky Vaším spisům a spiritualitě.“

Během bezprecedentní doby, kdy je celá planeta v lockdownu, propadá mnoho lidí po celém světě beznaději a budoucnost vidí černě, což podle Abuomové činí Moltmannovu teologii naděje ještě zásadnější.

Úřadující generální tajemník Rev. Prof. Dr. Ioan Saucă prohlásil, že 95. narozeniny prof. Moltmanna jsou příležitostí, která nám přináší radost a možnost hlubokého zamyšlení nad mnohými z Moltmannových příspěvků, s nimiž po tolik desetiletí přicházel. Jeho excelence metropolita Gennadios ze Sassimy, druhý ceremoniář výboru SRC, připomněl setkání s prof. Moltmannem v 80. letech, kdy společně pracovali v komisi SRC Víra a řád. „Měl zvláštní dar čerpat s úctou a respektem z jiných konfesních teologií, např. z ortodoxní.“

Rev. Dr. Susan Durberová, duchovní ze Spojené reformované církve v Tauntonu a ceremoniářka komise SRC Víra a řád, se zamyslela nad „největšími klenoty“ Moltmannovy teologie. „Jeho líčení Boha, který s námi trpí, v Ukřižovaném Bohu bylo nepochybně pro 20. století zásadní teologickou prací,“ řekla Durberová.

Rev. Dr. Odair Pedrosa Mateus, prozatímní náměstek generálního tajemníka SRC a ředitel komise SRC Víra a řád, řekl, že slaví Moltmannovy narozeniny třemi způsoby. „První má co do činění s jeho angažovaností v liberální teologii. Zpětným pohledem nebyla Moltmannova diskuse s latinsko-americkými teology v 70. letech ani tak polarizací jako spíše laskavým nesouhlasem v rámci společného závazku k lidské emancipaci,“ řekl. „Za druhé byl jako člen komise Víra a řád odhodlán dosáhnout ekumenických výsledků.“ To přimělo Moltmanna, aby spolu s Lukášem Vischerem uspořádali ekumenické konzultace o vycházení Ducha sv. (Filioque), které vyvrcholily v r. 1979 Klingenthalským memorandem, dodal Mateus. „Nakonec vyzval ekumenisty, aby uvažovali nad limity jednoty ve smířené rozmanitosti coby modelu jednoty tím, že jej chytlé označil jako „uspávací pilulku pro ekumenické hnutí.“

Rt Rev. Dr. Olav Fykse Tveit, předsedající biskup Norské církve a bývalý generální tajemník SRC, řekl, že Moltmann dal práci v ekumenickém hnutí v jejím hledání jednoty ve víře, životě a svědectví teologický obsah. „Dal mnohým církvím a křesťanům po celém světě odvahu k naději a odvahu k tomu, aby se stali posly této naděje ve svých zápa- sech a své důvěře v trojjediného Boha,“ řekl Tveit. „Zejména ekumenickému hnutí pomohl při hledání spravedlnosti a míru jako opravdového vyjádření našeho společného křesťanského povolání a poslání.“ Tveit dodal, že Moltmannova práce je pro SRC významným odkazem. „Generace ekumenistů a teologů jim byly inspirovány, aby se věnovaly teologii, a nové generace tak budou činit také.“

Biskupka Petra Bosse-Huberová z Německé evangelické církve, přála Moltmannovi požehnané narozeniny. „Po celý Váš život jste se angažoval v ekumenických tématech, stal jste se jedním z mých nejoblíbenějších učitelů teologie a inspirativním vzorem na mé vlastní ekumenické cestě,“ řekla Bosse-Huberová. „Potřebujeme Vaši teologii naděje jako zdroj duchovní síly v každé církvi po celém světě a také v důležité práci Světové rady církví v těchto dramatických měsících. Děkujeme Bohu za Vaše celoživotní svědectví!“

Biskup Heinrich Bedford-Strohm, předseda rady Evangelické církve v Německu, prof. Moltmannovi také pogrataloval. „Jürgen Moltmann je jedním z nejdůležitějších světových ekumenických teologů 20. století,“ řekl Bedford-Strohm. „Do dnešního dne předává své myšlenky a úvahy mladším generacím.“

Přeložila Kateřina Vítková
Zdroj: www.oikoumene.org

Ekumena Via facti

Via facti neboli Cestou činu. To bylo heslo, pod kterým otcové zakladatelé přistoupili k vyhlášení naší církve 8. 1. 1920. Via facti bylo i heslo, se kterým náš sbor oslovil sestry z Kongregace Milosrdných sester svatého Vincence de Paul s nabídkou spolupráce při zajištění vydávání potravin potřebným v našem městě. Možná nás dělí staleté věroučné spory. Nikdy si nebudeme rozumět v pojetí eucharistie, uctívání svatých, svěcení žen, v poznávání Boha skrze jeho stvoření... V poslední době jsme svědky snah o překonání těchto rozporů, hledáme to, co nás spojuje, místo abychom hledali a pojmenovávali to, co nás rozděluje. Ale při našich rozhovorech to stále mezi námi je a bude, a at' chceme nebo ne, naše ekumena teologická je více-méně shovívavým přivíráním očí ve jménu přikázání lásky...

No, my jsme se zeptali, zda to jsou ty správné otázky. Zda to jsou otázky, na které se nás bude ptát Kristus v den posledního zúčtování? Zda bude zkoumat, jak si vysvětlujeme transsubstanciační dogma? Zda konsekrovaný chléb stále drží podstatu chlebovosti? Nebo se zeptá: když jsem měl hlad, dali jste mi najíst? Když jsem měl žízeň, dali jste mi napít? A tak jsme společně vyslyšeli jeho výzvu a postavili se v prodejně Tesca ke sběru potravin.

Naplnili jsme tak náš axiom: Via facti. Nesnažme se věroučně tápat. Občas cinknout zvonečkem a „něco jako o Marii“... Bud'me hrdí čechoslováci! Ekumenu mějme via facti. Dejme najíst.

Pavel Fogl

člen NO CČSH Brandýs nad Labem

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Ježíšovo přikázání

Z textu ekumenického překladu Bible Jan 15,9-17 si vypisujte písmenka do tajenky podle tohoto klíče: první číslo označuje číslo verše, druhé je slovo v daném verši a třetí číslo znamená písmeno v tomto slovu. Postupujte po sloupcích.

13,2,3

10,3,3

16,4,5

13,4,5

10,8,1

12,1,1

16,6,3

17,4,4

9,3,3

13,2,1

16,12,4

12,8,3

9,10,1

11,3,2

12,2,1

15,3,2

17,2,3

(Řešení z minulého čísla: Ratolesti.)

Jana Krajčířková

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wucherlova 5, 160 00 Praha 6

Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Břeňová, redaktori: Mgr. Josefina Hudcová, Mgr. Ervin Kukuczka, grafik Milan Udržal; tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna. Distribuce: ADLEX, spol. s r.o. Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00

Předplatné: Mgr. Dagmar Pišová, tel.: 220 398 117, e-mail: prodejna.blahoslav@ccsh.cz. Reklama: tel. 220 398 117

